

Uchritz:
De visita
Lionarum
gentium
harum
partium.

15
S C H E D I A S M A
I V R I S G E N T I V M

D E

V I S I T A T I O N E N A V I V M
G E N T I V M N E V T R A R V M P A R T I V M

A V T O R E

A V G V S T O G V I L H E L M O B E R N H A R D O
A B V C H T R I T Z

E Q V I T I M I S N I C O .

L I P S I A E ,

L I T T E R I S L A N G E N H E M I I S H A E R E T . E T K L A V B E R T H I I S .

Kt 1038

3 C R E D I A S M A

IVITIS GENTIVM

DE

VISITATIONE NAVIVM

GENTIVM NAVIVM VISITATIONE

A V T O R E

AVGVSTO GVILLI MO BERNHARDO

AS VIVITVS

TOVITVS MIVITVS

FIPSAE

UNIVERSITÄTS- UND LANDESBIBLIOTHEK SACHSEN-ANHALT

DOMINIS GENEROSISSIMIS

AD

ORPHANORVM PIAM CVRAM

IN

CIRCULO BVDISSENSI LVSATIAE

SVPERIORIS

DEPVTA TIS

BENE MERENTIBVS

MAECENATIBVS OPTVMIS

MAXVMIS.

QVO
STVDIORVM SVORVM RATIONES
REDDERET

HOC
SVAE DOCTRINAE
SPECIMEN MONVMENTVM
GRATITVDINIS ET PIETATIS
NEC NON

SVMMAE OBSERVANTIAE

S A C R V M

ESSE IVBET

AVGVSTVS GVILHELMVS BERNHARDVS

AB VCHTRITZ

EQVES MISNIC.

DE
VISITATIONE NAVIVM
GENTIVM NEVTRARVM PARTIVM.

§. I.

A quo tempore moratiores, quas dicunt, gentes omnem rerumpublicarum prope salutem atque felicitatem in *commerciis* et *mercatura* mediis opes pecuniasque quaerendi, potentiamque, ut putant, augendi posuerunt, ab eo tempore innumerae controuersiae et lites, tam inter priuatos ipsos commerciantes, quam inter liberas gentes exortae. Imo Scholae eruditorum sese, ut solent, his litibus atque controuersis immiscuere easque in varias partes traxerunt, quaeque iurgia lucrandi studium produxit, haud raro eruditorum contradicendi cupiditas auxit. Inter tot innumeras doctorum controuersias, ea, quae de *mercibus licitis* et *illicitis* enata, aliis novisque quaestionibus ansam praebuit. Equidem non nego, me haecenus in *iure Gentium* hanc mercium distinctionem con-

coquere non potuisse. Posita enim notione *libertatis* et *aequalitatis*, quae Statum Gentium determinat, nondum eruere potui argumentum; ex quo probarem, Gentem aequae liberam atque aequalem alteri praescribere posse normam, quibus mercibus sibi lucrum quaerat, et quibus non aequae illa quaerendi lucri licentia libera sit.

§. II.

Equidem hanc controuersiam meam non faciam, nisi in quantum ad propositam illam de nauium gentium mediarum visitatione facit. In tantum ergo argumenta de illicitis mercibus paululum examinabo. Prouocant plerumque ad usum communem inter gentes receptum. Bene! Verum ergo est, gentes Europaeas res quasdam, ut arma aliaque belli subsidia illicitas habere merces. Sed appage propterea omnem opinionem gentiumque agendi usum iustum putes. Ita sentiunt gentes, ergo iuste sentiunt! quis ita concluderet? Profecto multa sunt de *facto*, quae de *iure* aliter fieri deberent. Passae sunt Gentes liberae olim ante Grotium magnum illum iuris Gentium reformatorem et iuris prudentiae iuris Gentium conditorem, ut lites atque controuersiae inter eas exortae ex Iustiniano iure et ita ex ciuilibus legibus Romanorum agerentur, defenderentur, imo deciderentur. Quis nostrum dicat hodie, hoc recte factum? Fit haud raro, ut ius faciat error et ignorantia, quod tamen non est verum ius, sed erroneum, imo quod, depulso errore, cessat esse ius. Neque exinde argumentum ducere, quod quaedam res ad nocendum comparantur, quarumue primarius usus sit in bello, quare eas inter merces illicitas retulerunt. Sed eas ipsas merces illicitas demum habebis, si bellum inter duas existit gentes. Nam quis Suecos illicitarum mercium commercantes accusabit, qui pacis tempore tormenta bellica ferrea vendunt?

Ven.

Vendant vero, exorto inter Anglos et Gallos bello, his illas bellicas machinas: Statim Anglos accusatores habebis, qui Suecis litrem de illicitis mercibus venditis faciunt. Sane pendeat ergo rerum mearum libera venditio ab aliorum hominum, qui mihi aequales sunt, iurgiis et litibus! Vix est, ut, si libertatem et aequalitatem iudicemus, ego, qui nullam facio partem, eandem ex eorum, quibus nullum in me competit imperium, agendi rationibus emetiar. Quid mea interest, quod Titius cum Caio rixas habeat seque inuicem hostes tractent. Vterque mihi potest esse amicus, et, si commercari habetenus solitus fui cum Titio, quaecunque sint res: quo iure Caius, qui mihi aequalis, cuique in me nullum competit imperium, praetendit, ne amplius cum Titio commercarer, quia hostis factus Caio. Quid hoc ad me. Ego qui liber, et aequalis sum, a nemine normam agendi mihi praescribi patiar. Neque laesio erit, quod forsitan nocendi instrumenta vendam, dummodo iis commercari adsuetus, vel meo artificio parantur. Quod enim dein alter his utatur instrumentis, ut alteri noceat, facti est. Quid! si emisset pacis tempore? quis mihi postea imputet, si belli tempore aduersus alterum iis utatur?

-§. II.

Non nego, hosti in hostem ius esse, eripiendi instrumenta nocendi, non minus ac reliqua bona et conseruandi media. At propterea non sequitur, omnem, qui arma, aut alia ad instruendum bellum media vendit, propterea prodere animum hostilem. Fac Anglos et Gallos inuicem hostes. Amica sit vtrique nationi gens Batava. Pyrium solent vendere puluerem Batavi. Vendunt Gallis. Neque causa est, cur non vendant, quippe quod Angli et Galli inuicem sint hostes. Ni velint, ut vendant Gallis, emant Angli; aequale enim

enim ipsis ius est, et laesio effer illata Anglis, si volentibus pyrium puluerem nollent ipsis vendere Bataui. Seruanda enim est aequalitas, vt, quod vni iustum, alteri iniustum esse nequeat, imo, quod vni praestetur, alteri aequali non negetur, et nihil interesse potest, vtrum pretium mercium suarum consequantur Bataui ab Anglis, an a Gallis. Quae cum ita sint, facile patet, non esse illam, quam Gentes vulgo alunt, opinionem iustitiae naturali consentaneam, qua bellum gerentes inter se, aliis gentibus neutrarum partium legem scribunt, ne merces, quas illicitas, vulgo *contrebant* vocant, bellum gerentibus vendant. Vendant itaque Bataui pyrium puluerem Lusitanis, Suecis, Danis, dummodo non Gallis vendant, aut Anglis. Quam absurda haec omni aequalitatis et libertatis notioni contraria opinio! Vnde veniat illud ius, quo, si a Batavia illicitae merces ferantur Gallis, Angli eas vi auferre sibi que retinere possint, quasi fisco addictas. Re accurate pensata, patet, haec, quae inter gentes agendi ratio seruatur, origines *ciuili* deberi *iuri* applicato inter gentes, quod olim ex gentium superstitione commune omnium hominum habebatur ius, vt haud dubitarent, quin et personarum illustrium et liberarum gentium lites ex eo romanorum iure deciderent.

§. IV.

Quodsi vero inter quasdam gentes pacta inita, quibus se inuicem obligarunt, vt, exorta inter vnum pacifcentium cum alia gente bello, a venditione certarum mercium abstinere velint; dubium non est, quin tunc venditio mercium illarum ob vim pacti illicita sit atque iniusta, imo laesio exinde oriatur, si contra datam fidem nihilominus commercium cum alterius hoste habeat. Sed haec ita, si pacta ad sint, ex quibus tamen alia gens, quae pacta non est, haud obligatur, sed vitur libertate et aequalitate in vendendis suis mercibus, dum modo
non

non fiat hostili animo. Hic vero hostilis animus facile exinde iudicari poterit, si ea gens tales merces, quas vocare solent illicitas, alias vendere non solet, nec inter eos habet proventus, quos commerciorum constituit obiectum. Cum itaque eo facto simul se quasi laedentem constituit respectu vnus bellum gerentium, cum alteri suppetias fert animo hostili, non mercandi consuetudine, non iniustum erit, si tanquam hosti quoque ea ad hostem deferendae merces illicitae eripiuntur.

§. V.

Sed haec gentium mores de illicitis mercibus haud vendendis hosti, atque earum quasi confiscatio, aliam produxit consuetudinem agendi inter gentes, videlicet *visitandi naues* deprehensas in mari, vt, an merces ferant illicitas, nec ne, appareat. An haec visitatio cum strictis naturae legibus conueniat, quaestio est, quam quidem plerique affirmant, et affirmant, quod moribus gentium ita fieri soleat. Sed ex hoc argumento non iudicarem, quippe ex facto, quid iustum iniustumue sit, diiudicandi, non videtur rectus modus, quippe potius facta secundum ius diiudicanda, vtrum cum eo conueniunt, an legi contraria. Lex itaque prius eruenda, et dein ad factum applicanda, seu iudicandum ex lege factum. Videamus itaque, quid de illa visitatione nauium de iure stricto statuendum.

§. VI.

Diximus, in facto fieri, vt gentium naues ab aliis visitentur: hinc facti nulla quaestio. Bene vero quaerendum: an recte fiat et iuste. De nauibus hostium, sine sint bellicae, siue mercatoriae, nil est, quod moneamus. Cum enim in hostem hosti cuncta sint licita, quis dubitabit, posse hostium occupare naues hostem, et inutilis erit de visitantis hostium

B

nau-

nauibus disputatio. Neque quidquam intererit, an sint naues hosti propriae, an ex conducto iis vtatur. Cum enim locatori incognitum esse nequit, hosti in res hostium perfectum eripiendi competere ius, sibi imputet locator, quod vsus nauis suae hosti locauerit. Locando enim nauem, simul videtur consentire in omne id, quod hosti in hostem licet. Sed nolim tamen, haec intelligantur de ea locatione, qua mercium tantum transferandarum operae locantur, non aequae tota nauis. Intelligenda ergo erunt, quae ante diximus, de nauibus locatis hosti et ab hoste possessis, seu quarum cursum et defensionem curant conductores alterius gentis hostes.

§. VII.

Quid vero sentiendum, si vnus gentis hostis interueniente locatione conductione merces quis neutrarum partium transportandas de loco in locum suscepit, simulque cum aliorum non hostium mercibus suam nauem oneravit: an et alteri genti hostium licitum sit, nauem locatoris illius, qui gentis neutrarum partium membrum est, visitare. Exemplo clariorem rem faciamus. Fac: Gallos mercatores cum domino nauis, qui Daniae ciuis est, contraxisse, vt merces Gallis proprias sua naue impositas Vlyssipolin transferat. Occurrit huic naui inter alias merces etiam ex locato gallicis mercibus onustae nauis Anglica, quaeri potest: an recte visitet nauem Danicam et Gallicas inuentas merces auferat?

§. VIII.

Si ad id respicimus, quod fieri videmus atque in nouellis factum esse legimus, vix dubium esset, recte visitari nauem hostisque Galli res ab Anglo auferri posse. Sed cum multa inter Gentes fieri solent, quae quidem magis ex vtilitatis propriae ratione, imo non raro ex praeconceptis opinionibus per-

agun-

aguntur, nollem ex facto iudicare, sed potius factum ad leges examinare. Quare arbitror, de iure hosti non competere posse ius, auferrendi res sui hostis, quarum transportationem locatione et conductione interposita alia gentis neutrarum partium nauis susceperit. Quo enim iure prohibeat Anglus, quo minus Danus amicus Angli, amicus Galli, cum hoc contrahat, sibi ex navigatione lucrum quaerat? Inter eos, qui perfecte aequales sunt, nullus alteri imperat, neque alterius actiones dirigit atque determinat, dum modo non concurrat factum laesionis. At locatio ea cum vno hostium inita, pro facto turbatio haberi nequit, quippe destituitur alter iure prohibendi, ne nauem, locet hosti; hoc enim esset imperii magis. Si ergo nullum habet ius prohibendi hostis Anglus, ne alter, qui neutrarum partium est Danus, contrahat cum altera gente hosti Gallo quidem, sed amica gentis contrahentis neutrarum partium, contrahendo non laedit in iure perfecto, quod non habet hostis Anglus, ergo nec eidem ex prohibendi iure competere potest ius, ut res suae fidei commissas a gente neutrarum partium extorqueat, atque eas merces hostis auferat. Posset quidem auferre res hostis proprias alter hostis, non nego; sed fiat illaesa alterius pace externa. At quomodo auferat illaesa illius pace, qui neutrarum partium est, quum simulac ab eo praetendit, ut patiatur visitari nauem, praetendit aliquid, ad quod nullum, nisi pacta praecedant, ius ei competere potest: inuolueret enim inaequalitatem atque quasi imperium in alterum aequale liberum cuique neuter hostis, bene vero vterque aequalis et amicus est.

§. IX.

Quae cum ita sint, facile quaestio de visitatione nauium neutrarum gentium secundum principia iuris naturalis diuidi-

cari poterit. Si enim verum est, quod non negari potest, eum, qui alterius nauem visitat, sibi in alterum sumere ius, quod ex libertatis aequalitatisque ratione habere nequit; sumit enim sibi ius libertati et aequalitati contrarium, quasi contractuum et actionum suarum rationem reddere obstrictus esset is, qui est partium neutrarum: ergo laedit eundem visitando nauem in iure libertatis atque aequalitatis, quod ius ipsum statum naturalem constituit. At vero, ais, visitat hostilium rerum causa. Sane concedo, hosti in hostem cuncta esse licita, abripiat hosti bona quaecunque possit, deuaftet vires hostium, incendio perdat pagos, corrumpat agros, destruat sylvas, et breui, agat quidquid velit; modo illaesa fiat pace externa tertii, qui neutrarum est partium. At iam quaero, quo iure exiget aequalis ab aequali, vt patiatur marsupium visitare, vtrum forsitan reconditum quid habeat in eo, quod ipsemet possit suum faceret? Nonne quis, imo, qui ex infima plebe, id aegre ferret seque putaret laesum? Obiicit: aliud erit inter gentes, quippe quum superiorem non habent, apud quem agere possunt ad exhibendum, ipsimet sibi remedium quaerere debent. Recte, sed quum licitum sit, in hostem agere hostiliter, propterea nondum habet ius ab eo, qui est neutrarum partium bona hostis eius fidei commissa extorquere et visitando eripere. Quis enim non videt, multum differre *licitum esse*, et *ius in re habere*. Hosti licet eripere bona, sed non habet, antequam vere occupauit, *ius in bona hostis*. Concludo itaque, si bona hostis commissa sunt tertio, non habet ius in ea bona, sed hosti eripere potest; hinc si ea intentione visitet nauem eius, qui neutrarum partium est, vt res hostis eripiat, non eripit hosti, sed amico, qui contrahendo cum alio, quod ex libertate naturali potest, amicum alterum, quamuis amici hostem, non laedit: quid enim rixae, quae inter duos vtrosque mihi amicos interue-

terueniunt, ad me pertinent, qui partem non facio. Amicos nomino in tantum, quantum mihi cum neutro bellum est. Et si dicendum est, quod res est, absque dubio omnis quaestio eo redit, an, locando operas suas ad transportandas merces, laedat alterum, qui hostis est illius, cuius merces transportandas neutrarum partium homo susceperat. Et haud puto, qui enim suo vitur iure, alterum non laedit. Suo autem vitur iure libertatis, qui contrahit seque alteri vel alterum sibi reddit obligatum, dummodo factum non sit ratione tertii turbatiuum, super quo ex iure libertatis pacti. At vero mercium transportatio non est factum turbatiuum ratione tertii, hinc nec hosti, hostis illius, cuius merces transportandas accepit homo neutrarum partium, ius competere potest visitandi nauem neutralem, cum illius haud interfit, vtrum cum Titio, an Caio, vel Maevio contraxerim, quippe mihi omnes sunt aequales. Hinc arbitror potius turbatiuum et iniustum factum occurrere in visitatione, quam in mercium transportatione. Quare, quamuis concedendum sit, saepius occurrere neutrarum partium gentis nauium visitationes, tamen negandum non est, gentes ea actione admodum negligere aequalitatem, quae tamen primum gentium constituit statum, qui non nisi iniustitia commissa negligi potest.

§. X.

Multo maior itaque erit laesio et status aequalitatis turbatio, si nauem visitet hostis bellum gerens, cuius partem non facit nauis dominus, qui non transportat merces aduersae partis visitatoris. Quis enim hunc visitatorem constituit, vt perfestiget, an pipere, alio vel placentis nauem onerauerim. Mirandum sane, gentes liberas non obseruasse hunc omnem aequalitatis atque libertatis supprimendi illicitum modum. Ais hostis visitans ideo nauis onera perfestigat, an res hostis for-

san deprehendat. Repono: nec sua interest, cui deferam merces: an sciat hostis, nec ne, cui ius prohibendi non competit, quo minus commercia exerceam cum hoste, qui mihi amicus quibus onerata mercibus naus; dummodo non transferam nocendi instrumenta *animo hostili*, quo *mediata*, quam vocant, *laesio* inferretur, maxime si hoc mercium genere haud solitus sum negotiationem exercere. Quod si enim nocendi instrumenta hostili transferam animo, non amplius videor esse neutrarum partium, et tunc hosti in me idem ius competit, quale in hostem competit. Visitet itaque naues, auferat, quae nociua sunt, laesio non erit, mihi enim imputem, quod neutralitatem deseruerim. Ex his itaque facile patet, quae nauium uisitatio licita, quae contra aequalitati et libertati contraria.

§. XI.

Quid vero sentiendum sit, si frumenta atque ad vitae sustentationem necessaria hosti vel vendat, vel transportet: An eo facto neutralitas, quam dicunt, tollatur. Exemplo sint Lusitani atque Maroccani, si Anglis venderent frumenta versus *Gibraltar*; quaeri posset: an ea venditione hostilem contra Hispanos et Gallos prodant animum. Arbitror distinctione esse quaestionem decidendam. Si suis versus illam arcem atque in illam partem deferre velint obsessam ab Hispanis, neque tempore pacis deferre soleant, videntur utique male seruire neutras partes. At, si Anglis, vel in Lusitania vel in Maurorum terra frumenta venduntur nauibus Anglorum deportanda, nec eo studio, ut in obsessam arcem deportentur, non videntur agere contra Neutralitatem, quippe nec Lusitanorum nec Maurorum, cura est, quo deferant, hoc Anglis relictum; vendunt enim, ut utraeque gentes ex superfluo suo pecunias lucrentur. Et quis prohibet Hispanos, ut idem faciant, et priores coemant frumenta, ne his emptione absumtis

An-

Angli frumenta coemenda inueniant. Vendunt enim ei, qui pretium soluere paratus, deferat dein in quem locum velit, et tunc hostis est, hosti frumenta eripere. Nulla vero laesio in venditore quaerenda. At quid! Si Angli coemta in Africa frumenta naui neutrarum partium gentis imponerent, v. c. Danis, vt in obsessam arcem transiicerent: non dubito, quin Danis salua Neutralitate non liceat. At si in Angliam non obsessam translaturi, ex supra deductis non acturos contra Neutralitatem purem. Sed haec haec hactenus. Sunt coniecturae, quas dedimus. Essent adhuc multae quaestiones, quas Thema expositum suppetitat, sed breuitas libelli harum expositionem haud permittit, forsitan alia occasione accuratori studio et curis posterioribus inter otia reliqua dabimus.

KA 1035

vel. 18

19
18
17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1

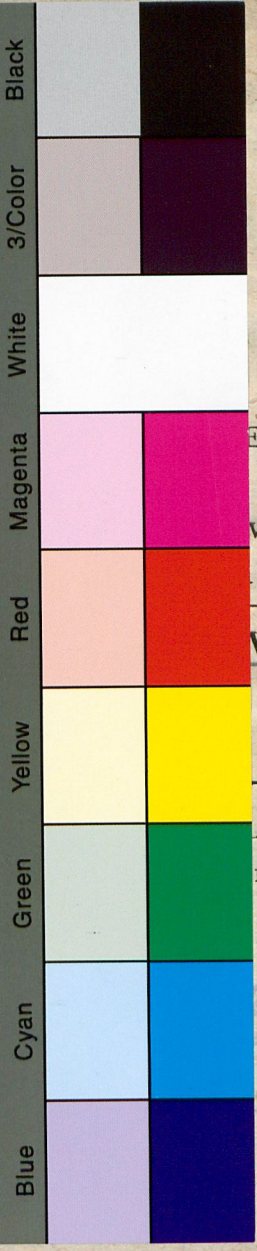

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8

B.I.G.

Farbkarte #13

D I A S M A
G E N T I V M
D E
O N E N A V I V M

EVTRARVM PARTIVM
V T O R E
LHELMO BERNHARDO
VCHTRITZ
I M I S N I C O.

IPSIAE,
MIIS HAERET. ET KLAVERTHIJS.

Kt 1035

